

N:o 55.

Ank. till Riksd. kansli den 8 maj 1890, kl. 1 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i gällande bestämmelser angående utfarts- och byvägar.

Nu gällande stadganden i fråga om byggande och underhåll af utfarts- och byvägar äro, som bekant, både få och obestämda, i följd hvaraf svårigheter icke sällan uppstå, då tvister i detta ämne skola afgöras. Förslag hafva vid flera tillfällen blifvit inom riksdagen framställda om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af en fullständig lagstiftning i ämnet; men dessa förslag hafva i följd af kamrarnes olika beslut icke föranledt någon Riksdagens åtgärd.

I en inom Andra Kammaren afgifven motion, n:o 170, som blifvit af nämnda kammare hänvisad till lagutskottet, har herr *A. G. Jönsson* i Mårarp fäst uppmärksamhet vid en särskild olägenhet, som är en följd af det nu bestående förhållandet, nemligen att underhållet af vägar utaf nu ifrågavarande beskaffenhet icke står under kronobetjeningens tillsyn. Visserligen kunde, anför motionären, delegare i sådan väg, då denna vore lagligen delad, kalla synemän och genom exekutiv åtgärd få vägen försatt i farbart skick, men alltid på antingen den tredskandes eller ock på egen bekostnad hvad syneförrättningen vidkomme. Dessutom ådroge sig den sökande ofta ovilja och obehaget af en störd grannsämja. Man borde ordna så, att äfven de, som bo på längre afstand från allmänna vägar, må kunna utan alltför stora olägenheter komma ut till desamma, i hvilkas underhåll äfven de efter hemmantal

hade del. Då tillsynen, enligt motionärens åsigt, endast borde sträcka sig till vägunderhållet den tid marken är bar, kunde tillökningen för synemännen ej vara särdeles betungande. För att kronobetjeningen skulle få kännedom om de vägar, på hvilka syn kunde komma i fråga, behöfde, enligt motionärens mening, inga andra åtgärder vidtagas, än att delegare i vägen anmälde ärendet hos ortens kronofogde med företeende af delningshandlingarna.

På grund af det anförda föreslår motionären, att Riksdagen måtte besluta, det de by- och utfartsvägar, som äro lagligen delade och som af någon delegare anmälas, skola, hvad sommarunderhållet vidkommer, årligen synas af samma förrättningsmän, hvilka hafva sig synen af allmänna vägar ålagd, med samma påföljd för underhållsskyldige.

Dessutom har motionären antydt, att, derest synemännen ansåges böra åtnjuta ersättning för detta extra synebesvär, sådan kunde utgå af allmänna medel.

Onekligen utgör den omständighet, som motionären anmärkt, en brist i nu gällande lagstiftning. Denna brist synes också lämpligen kunna afhjelpas genom ett stadgande i sådan syftning, som motionären ifrågasatt. För närvarande lär icke sällan förkomma att de väghållningsskyldige öfverenskomma om att ställa enskilda vägar under kronobetjeningens tillsyn. Men härvid möta dock svårigheter, ity att dels kronobetjeningen icke har någon lagbestämd skyldighet att åtaga sig ett dylikt uppdrag och dels en tredskande delegare icke kan emot sitt bestridande tvingas att ingå på en sådan öfverenskommelse.

Sålunda erfordras för att vinna det mål, motionären afsett, uppenbarligen en uttrycklig bestämmelse i ämnet, hvarigenom de väghållningsskyldige tillerkändes rätt att, der underhållsskyldigheten blifvit emellan dem fördelad, efter ansökning hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande erhålla denna myndighets förordnande, att syn å vägen skall årligen hållas af vederbörande kronobetjent med biträde, hvarvid jemväl synes böra föreskrifvas att hvad angår kungörande af synen och åsynta bristfällens botande, skall så förfaras, som i fråga om de allmänna vägarne är stadgadt. För synernas verkställande lærer dock godtgörelse fordras, och denna torde ej, såsom motionären ifrågasatt, böra utgå af allmänna medel, utan måste af de väghållningsskyldige bekostas. Godtgörelsen synes böra bestämmas i likhet med hvad som finnes stadgadt i kungörelsen den 11 februari 1881 angående kostnadsersättning till militäre, landsstats- och ecklesiastike tjänstemän för en del resor inom

tjänstgöringsdistrikten och i kungörelsen den 30 december 1863 angående nämndemäns rätt till ersättning för extra förrättningar m. m.

Af sålunda anförda skäl får utskottet hemställa,

att Riksdagen ville, med anledning af herr A. G. Jönssons förevarande motion, i skrifvelse anhålla att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till stadgande, att, der skyldigheten att underhålla väg, som icke har egenskap af allmän lands-, härads- eller sockneväg, utan är att som enskild anse, blifvit mellan vederbörande väglottsegare fördelad, det må ankomma på Kongl. Maj:ts befallningshafvande att, uppå ansökning och efter pröfning af för handen varande förhållanden, förordna, att syn å sådan väg skall årligen hållas af kronobetjent med biträde, mot godtgörelse af de underhållsskyldige, äfvensom att hvad angår kungörande af synen och åsynta bristfällens botande skall så förfaras, som i fråga om allmänna vägarne är stadgadt.

Stockholm den 8 maj 1890.

På lagutskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Reservation

af herr A. Nilsson i Rinkaby: »Då många orter i landet hafva brist på dugligt väglagningsämne till landsvägarne, skulle det för många medföra ruinerande kostnader, om byvägarne skola, såsom utskottet säger, lagas och afsynas lika med landsvägarne; och då kommunerna troligen hafva lika kompetenta personer som länsmännen, till att syna vägarne, anser jag denna fråga vara en by- eller kommunalangelägenhet och alls icke så riksviktig, att Riksdagen bör på enskild motionärs begäran föreslå en lagstiftning för hela landet, helst de kommuner eller byalag, som sådant

önska, kunna redan nu hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande få sin önskan tillfredsstäld att till syningsman få länsmanen öfver sig som husbonde. Jag anser alltså, att lagutskottet bort tillstyrka Riksdagen att lemna herr A. G. Jönssons motion utan afseende.»

Herr *H. Andersson* i Nöbbelöf har begärt få här antecknadt, att han icke deltagit i den slutliga behandlingen af detta ärende.
